

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne osira. — Za osnanila plačuje se od Štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se osnanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vracajo. — Uredništvo in upravljenstvo je na Kongresnem trgu St. 12. Upravljenstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, osnanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vegove ulice St. 2, vhod v upravljenstvo pa s Kongresnega trga St. 12.

Telefon št. 34.

Za sodišče na Brdu.

Iz Lukovice, 13. aprila.

Župan lukoviški, g. Mlakar je sklical shod županov sodnega okraja brdskega v posvetovanje, kako postopati in kaj ukremiti, da se c. kr. uradi ne premeste z Brda v Povšetov grad Zalog pri Moravčah. Povabljeni so bili samo župani onih občin, v katerih interesu je, da se sodni okraj ne razdeli. Prišli so vsi, tako da je bilo zastopanih trinajst občin. Te občine so se dogovorile postopati skupno in odločno, da ostanejo c. kr. uradi na Brdu kot v središči okraja, da se sodni okraj ne razdeli v dva dela, in če bi se razdelil, da ostanejo le za Brdo in protestirajo proti preložitvi uradov v zaloški grad pri Moravčah.

Če se pomici, da bi štirim občinam bilo ustrezeno z ustanovitvijo novega sodišča v Domžalah, razvidno je, da ima g. Povše še vedno 17 občin proti, in le 4 za svojo sodnijo!

Na shodu sklenilo se je tudi odposlati posl. gosp. dr. Ivanu Tavčarju spomenico o tej zadevi. Ta spomenica se glasi:

Vaše blagorodje! Velespoštvani gospod poslanec!

Podpisani župani sodnega okraja brdskega se obračamo k Vam, častiti gospod poslanec, prosoč Vas, da kot deželnih odbornik in kot ugleden člen deželne zbornice blagovolite varovati naše koristi in braniti pravice večine prebivalstva sodnega okraja brdskega.

Naš deželni poslanec žal, ni na naši strani; on želi ugoditi željam ožjega svojega somišljenika in koristiti ožjemu svojemu okraju. Mi bi mu tega ne vzeli za zlo kot zasebniku, toda kot deželni poslanec celega okraja, je njegova dolžnost, braniti pravice in varovati koristi celega okraja.

Gre pa se tu za obstoj naše sodnije na Brdu.

Ko je zatnisil oči naš mnogoletni zastopnik Janko Kersnik, ki je tako nesebično žrtvoval ne samo svoje moči za svoj okraj, temuč tudi svoje imetje, začelo se je zatevati, da se premestite uradi z Brda, ker

prostori v gradu ne odgovarajo več potrebam.

Tej deloma opravičeni pritožbi je sedanja lastnica gradu pripravljena ustreziti: ponudila je c. kr. justični upravi k sedanjim prostorom še štiri nove prostore in c. kr. davčnemu uradu hoče prepustiti v prvem nadstropju štiri sobe, katere so c. kr. davčni uradniki spoznali za primerne.

Vse bi se bilo z lepo uredilo, in justična uprava je že naznanila, da je pripravljena podaljšati najem pogodbo za 20 let.

Toda tu je nastopil človek, kateri hoče svoj upliv izrabiti za svojo korist.

Posl. Povše kupil je mej drugimi tudi na pol podrt grajsčino v Zalogu pri Moravčah. Ta grad je ponudil justičnemu ministerstvu za c. kr. urade.

Ker pa ima isti samo osem stanovalnih delov, in ker leži na periferiji našega okraja in nima nikake cestne zveze z drugim okrajem, oglasilo se je kar najedenkrat z živim protestom sedem najst občin proti tej insinuaciji in le štiri občine za ta predlog.

Gosp. Povše je videl, da na ta način ne gre. Toda izmisliš si je novo. Nagovoril je občino v Domžalah, da prosi za ustanovitev novega sodišča.

To se je zgodilo.

Mi bi sicer Domžalcem privoščili ces. kr. urade in mi ne zamerimo, če se par sosednih občin izreže za ta načrt, kajti vsaka občina skrbi za svoje koristi. Toda poznavalcu krajevnih razmer je takoj na prvi pogled jasno, da je sodnija v Domžalah nepotrebna. Oddaljena je jedno uro hoda od Kamnika, s katerim ima celo železnocestno zvezo! Kaj pa poreklo naši Bohinjci? Kaj poreklo oni prebivalci kočevskega okraja, ki so tako oddaljeni od sodnije, da morajo plačevati sodnim uradnikom dijet kar za tri dni pri najnavadnišem komisiju?

In še druga nevarnost preti, če se ustanovi v Domžalah nova sodnija. Sedaj imajo domačini še vedno večino v občinskem zastopu, če pa pridejo tja uradi, najedenkrat se bode zgradila tam tirolsko-nemška trdnjava — malo Kočevje!

Če pa ima vlada toliko nepotrebnega

denarja, da ustanovi res novo sodnijo v Domžalah, in če nam od našega okraja odvzame štiri ali pet občin, ostane Brdo še vedno središče ostalega okraja in nikakor ne Moravče.

Podpisani predstojniki občin: Trojana, Blagovica, Črešenje, Krašnja, Zlatopolje, Lukovica, Spodnje Koseze, Rafolče, Rova, Krtina, Brezovica, Prevoje in Dob izjavljamo, da želimo, da ostanejo c. kr. uradi na Brdu, in da tudi v slučaju ustanovitve nove sodnije v Domžalah mi gravitiramo na Brdo in nikdar ne v Moravče.

Mi odločno protestiramo proti takemu postopanju g. poslanca Povšeta, prepričani, da se tu ne gre za občni blagor, temveč za osebne koristi.

Blagovolite, častiti gospod poslanec in deželnih odbornik, varovati naše koristi v tem za veliko večino našega okraja tako vitalnem vprašanji in bodite uverjeni, da s tem vršite dolžnost nesebičnega slovenskega naravnega zastopnika.

V Lukovici, dne 13. aprila 1899.
I. v. Mlakar, m./p. župan Lukoviški, Stražar, m./p. župan Zlatopoljski, I. v. Rahne, m./p. župan Brezoviški, Lebar, m./p. župan Spodnje Koseski, Tomaz Justin, m./p. I. svetovalec občine Prevoje, Blaž Gerčar, m./p. župan Rafolški, Boštjan Zarnik, m./p. župan Dobski, Janez Kompare, m./p. župan Krtinski, F. Pistotnik, m./p. župan Blagovški, Alojzij Jerman, m./p. župan Rovski, Franc Udovč, m./p. župan Krašenski, Fran Konšek, m./p. I. svetovalec občine Trojane, Žibert, m./p. župan Češenski.

Brzovjni protesti proti preložitvi poslali so se justičnemu in finančnemu ministru in predsedniku višjega deželnega sodišča, brzovne prošnje za pomoč, dvornemu svetniku Škuljeju in podpredsedniku državnega zборa dr. Ferjančiču.

Pričakovati je, da ta akcija za ohranitev sodišča na Brdu ne ostane brez uspeha, in da se prepreči, kar je vzkliklo iz golega in nedopustnega egoizma.

Cvetje in plevel.

(Dopis iz narodnih krogov.)

VI.

Reagovati moramo še na nekatere druge opazke v „Edinosti“. Pred vsem je neresnica, da je bilo letos manj stalnega gledališkega občinstva, nego prejšnja leta. Res je pa, da je v letosnjem sezoni vstopnila izdatno več donesla nego v sezoni 1895./96. in 1897./98. Res je nadalje, da je nekaterih rednih obiskovalcev oper iz prejšnjih let letos manjkal, a ti ne prikrivajo zakaj. Zato, ker se niso pri operi tiste hude hibe odpravile, katere so nasvetovali odpraviti ravno izkušeni prejšnji intendantje (na katere v prvi vrsti „Edinostni“ napadi letijo) in katere sta krčevito zagovarjala pisci „Edinosti“. Po sezoni sta ta dva pisca seveda drugega mnenja, kajti v II. članku „Edinosti“ pišeta: „Nadalje je treba za opero — če hočejo, da bo živila — dveh sopranistinj —, ki imata res operno solo.“ Vidite Ljubljancanje, to so tisti estetično izobraženi možje, ki so v Ljubljani gledališče hvalili, da se jim je svet krohotal, kakor „Edinost“ sama trdi, in da se je njih kritike „Dramatično društvo“ ženiralo, in sedaj so pa antipodskega mišljjenja! In ti naj ljubljansko gledališko občinstvo vzgajajo in učijo!

Poprij smo že obrazložili, da dežela dala slovenskemu gledališču v resnici le 2000 gold. Neresnica je pa, da dežela dala vso podporo le za dramo. Vse prošnje, ki so šle na deželni zbor za povrašanje podpore, in katerim se je večkrat tudi ugodilo, utemeljeno je odbor z večimi stroški, katere ima z opero, in deželni zbor ni nikdar rekel, da je podpora le za dramo. Tako je tudi z mestno podporo, katera se je šele izposlovala zaradi opere.

Kdor trdi, da je drama intendantiji postranska res, ta ne pozna razmer ali jih navlašč neče poznati. Da bi le bile druge razmere, marsikaj bi moral biti drugade! Tu ni prostora razpravljati, ker bi se bilo treba dotikati oseb, a to povemo na vsa usta, da je bila naša opera zmožna poprej

javnost, so jih vsaj pokvarili in poškodili.. In ta duh rimskih zelotov se je širili in naraščal ter je objel končno ves vesoljni svet klerikalcev, za glavno taborišče pa si je izbral glave slovenskih katolikov.

Nikjer v Evropi ni zbrano na tako majhnem prostoru toliko nestrnosti, toliko fanatičnega sovraštva do svobode v umetnosti kakor pri nas. In ta klerikalna mōra duši in davi že od Hrenovih in Dagarinovih časov našo umetnost, ki se pa ugonobiti vzlič temu ne da. To dejstvo je vesel dokaz o velikem, neumornem nagonu do umetnosti v našem narodu! Tega nagona — ki bi povsod drugod že davno zamrl — v Slovencih ne zatare še cela vojska Dagarinov in Mahničev!

Znano je že, da se je pokupil in požgalo izmej 1000 iztisi okoli 700. Rekli smo že, da je bilo postopanje gospoda knezoškofa jako malenkostno, tesnosrčno, in krivično. Ta čin pa je bil, po našem mnenju, tudi pohujšljiv.

Cankarjeve poezije ne obsegajo prav nič takega, da bi bila škofovská cenzura in konfiskacija vsaj malo utemeljena. Poleg šopka romanc in balad, ki so bile že objavljene, poleg nežnosentimentalne in idealne „Helene“ čitamo tu še zbirko „zaljubljene pesmi“ iz srednonesrečnih „mlinov dñij“ ciklus „Dunajski večeri“.

LISTEK.

Žrtve zelotizma.

Dne 8. svečana t. l. je bilo petdeset let, odkar je izdihnil v Kranju svojo veliko dušo dr. Prešern. Iste dni pa je gorela v kranjskem župnišču ali na ognjišču hiša, kjer je P. stanoval, majhna grmada Prešernovih še neobjavljenih in po 1. 1847. zloženih poezij; mej temi je bila baje tudi Prešernova žaloigra. Priproveduje se, da je dekan Dagarin mučil in trpinčil umirajočega pesnika tako dolgo, da mu je izročil svoje rokopise...

Petdeset let je minulo letos, odkar se je pripetil ta največji literarni zločin, kakoršnega ne pozna svetovna literatura in kakoršnega je bil zmožen samo fanatičen katolički zelot, in prav te dni se je dogodil zopet sličen atentat na slovenskih pesmih.

Sovraštvo slovenskega klerikalizma do svobodne besede, do svobodne slovenske knjige, do resnične umetnosti je vedno jednako, in kultura časa leti mimo naših zelotov ter jih ne pokrije niti z najtanjšo patino napredka. Slovenski klerikalci so nespremenjeno bornirani reakcionarji, ki preganjajo z besno, blazno fanatičnostjo vse, karkoli nosi na svojem čelu sveto-

znamenje prostosti. Od slovitega škofa Hrena, ki je sežigal cele vozove slovenskih knjig, do kranjskega dekanata Dagarina, in do škofa Mahniča, ki je proklet „pijanca in pohotnika“ Prešerna, do Mahniča, ki je ubil S. Gregorčiča ter obrizgal J. Stritarja, A. Aškerca, dr. Tavčarja in druge z žolčem in blatom, — vsi so jednakov sovražniki svobodomiselnih slovenskih literatur in slovenske umetnosti.

Klerikalizem slovenski že od nekdaj zavratno preži na vsakega resničnega pesnika in pisatelja, da ga napade, pobije in uniči.

Zavraten, kakor napad na Prešerna je bil tudi napad na najnovejše poezije; zavraten, ker se takega napada pesnik ni nadejal in se ga zato ni mogel ubraniti. Cankar ni mogel niti vprašati zakaj naj zapadejo njegove pesmi plamenu, — Cankar ni mogel niti jedne besede izreči v obrambo svojih poezij; — brez sodbe in zagovornika so bile njegove pesmi obsojene in sežgane. To pa ni le zavratno, nego tudi krivično!

Katolički Dagarini niso imeli za umetnost nikdar niti duha in srca. Zelot ne razume niti sodobnih slikarjev, niti kiparjev, niti literatov. Moderna umetnost mu je s stoterimi zidovi obdan, solnca in vonja polen raj, v kateri ga ne pusti črn genij teme. Povsod vidijo in duhajo kato-

tolički Dagarini samo blato, greh in podlost, poezije pa ne zasledi v modernih delih nikjer. In kako tudi! S svojimi „kritičnimi“ nosovi rijejo le po tleh, s svojimi filisterškimi očmi stikajo le za smetmi, zato se jim pa niti ne sanja koliko krasne poezije plava nad njihovimi glavami, poezije, v katero imajo moderni umetniki svoje oči široko odprte. Ves velikanski napredek slikarstva, kiparstva in slovstva je šel mimo klerikalcev brez vtiska. Tekom stoletij se niso klerikalci ničesar naučili, ampak so ostali vzliz vsi svoji teološki „učenosti“ vedno jednaki slepc in glušci za umetnost. Toda ne! Slepota klerikalcev zelotov se nasprotno celo veča, in mrena, ki jim pokriva oči, je danes debela kot podplat. Slike Miheangela in Rafaela in dr., v katere so se nekdanj z umetniškim zanosom ozirali trije papeži mej daritvijo sv. maše, so postale nakrat nesramne in pregrešne. Kakor sta Adam in Eva po storjenem grehu spoznala mahoma, da sta naga, prav tako so v Rimu nakrat zapazili na kupoli sv. Petra nage ženske in nage moške... Ali so bili morda ti papeži tudi izgubili čistost umetniškega pogleda ter so „storili greh“?! Kdo ve! — Toda istina je, da so jim postala večnolepa dela raznih umetnikov nakrat podla. In uničevali so jih kjer so jih mogli in smeli, kjer pa jih je ustavljala

novitetu vprizoriti nego drama. Jedno krivdo pa imajo pri tem vsi dosedanji členi intendantije, da so imeli vsi premehko naravo in ne tiste železne roke in krutosti, ki je vsakemu dobremu gledališkemu ravatelju ali intendantu neobhodno potrebna, ako naj vzdrži disciplino meje gledališkim osobjem, ki je podloga gledališkemu uspehu. Tu tiči največja slabost našega gledališča, in to odpraviti je najmanj zmožen kak rahočuten pisatelj. Intendantom gledališča je treba organizatoriskih in upravnih zmožnosti, za drugo skrbre dramaturgi, režiserji in kapelniki. Da so naši intendantje imeli zmožnosti, to dokazuje višek našega gledališča, ki ga prijatelji in sovražniki priznavajo, in ves svet bi se snejal, če bi kdo trdil, da je za vodstvo kakega gledališča sposoben le kak dramatski pisatelj. Če je zmožen za to, zmožen je le zarad drugih njegovih svojstev. Pri nas pa ta eventualiteta niti ne pride v poštev, ker dramatskih pisateljev (razven diletantov) sploh nimamo.

Kar pisec „Edinosti“ od posameznih oper, zlasti domačih in slovanskih piše, je naravnost bedasto. Zakaj se Verdijeve opere gojijo? Zato, ker jih imata občinstvo rado, ko jemulaški proizvodi bolj prijajo nego nemški, in ker imamo dičnega Nollija, katerega ne bo v Ljubljani nikdar nadomestiti. — Zarad Verdijevih oper ne ugaja „Halka!“ — Halka je bila pripravljena že za sezono 1893/94., a odsvetovali so jo strokovnjaki in poznavatelji, češ, da pri nas ne bo uspela. Ker je bila že pripravljena, in ker nje uprizoritev nič ne stoji (da, intendantca tudi pri operi hrani!), stavila se je lansko sezono na repertoar, in sreča je hotela, da se je takrat ravno vršila pobratimija Poljakov z drugimi Slovani. Ta prilika in reklama je naredila pri „Halki“ širikrat razprodano gledališče in letos — t. j. čez osem mesecev je bila „Halka“ prazna. V osmih mesecih vender ni Verdi pokvaril Ljubljancem okusa. Zakaj pa „Halka“ v Pragi več ne pojde in jo v Zagrebu niti v repertoar nočejo vzeti? Odgovorite nam! — S „Prodano nevesto“ je zopet kaj družega. Ta opera je za gotov čas pri nas „izpeta“. Kdo od intendantov bo pri naših razmerah imel pogum, pustiti študirati vse soliste in del zboru na novo to opero, plačati za sezono 200 gl. najemščine od not (note se morajo vzeti) ter plačati 15% tantiem od bruto dohodka, plačati nadalje orkestralne skušnje itd., da bi za vse to dobil morda jedno razprodano in jedno srednje dobro obiskano hišo, dočim z novo opero, ki se v istem času nauči, ki je veliko cenejši, more kaj zasluziti in operni repertoar za celi mesec zastaviti? 200 gld. po vrh plačati in 500 gl. zasluziti je pri naših razmerah velika razlika! To je diferenca 700 gld., katero za take eksperimente tudi požrtvovalni plevel ne plača. Isto je s „Poljubom“, ki je pa le za muzikašlike sladostrastnike, in ki je danes razun v Pragi povsod odstavljen raz repertoarja, v Zagrebu pa še marali niso zanj. Ta preklicani Zagreb! Tam delajo kakov v Ljubljani, imajo podpor in dohodkov od lož 100.000 gld., a grejo vender glede

Samo zadnja dva oddelka moreta priti toraj v poštev.

V prvoimenovani zbirki pa ne najdem — naj se tudi postavljam s klerikalnega „stališča“ na glavo! — niti jedne pesmice, ki bi vsaj malo žalila moj rahli moralni in moj nežnobutljivi verski čut. Tu vidim le v prekrasne melodične verze vlike za ljubljence, ki najprej vriska od sreče, potem plaka in ječi v obupu radi nezvestobe nevredne ljubice, končno pa v trpkri resignaciji cinično ironizira sebe in ves svet. Kaj je tu novega, nenavadnega, takega, da je treba knezoškofjskih pečij? Vsebinsko gotovo ničesar. Radi izbornih verzov in ženjalno zasnovanih kitic pa knezoškofovska prevzvišenost menda knjig ne kupuje.

Vse kaže torej, da je padla dr. Jelčeva cerkvena cenzura po zbirki „Erotika“ le radi ciklusa „Dunajski in večeri“. Gotovo pa je, da je prav ta del Cankarjeve zbirke najoriginalnejši in najinduvalnejši. Tu se vidi vsa ženjalna smelost Cankarjeve domisljivosti, tu se najkrasnejše javlja nenačadna, naravnost izborna plastika Cankarjeve poezije. V teh verzih vse vre in kipi! In gorkot a teh stihov prehaja na čitatelja ter ga zavaja v uprav razkošno občutje. Dà, dà, smelo trdim, da takega ciklusa slovenska literatura ne premore, in ta del jedini zadušča,

repertoarja s trebahom za kruhom, v zadnjem času dajejo celo „Sprevoda spalnih vozov“. No, ko bi dali v Ljubljani to igro, to bi bil vrišč, drugače, nego proti „Trem parom črevljem“, katere celo v Pragi igrajo, in ki imajo zdravo moralno v sebi. Ko bi le naši pisatelji kaj jednakega spisali!

Zakaj se ni dala letos „Pikova damska“ gospod Ivan Križ? Vprašajte intendantega tajnika, gospoda Govčarja, ki je gotovo zavzet za domaci in slovanski repertoar: Gotovo ne za to, ker je ta opera slovanska, temuč zato ker letos ni bila več mogoča zarad časa in denarja.

Gledo Försterjevega „Slavčeka“ sledi: Ta opera je umetniško odločno najboljša slovenska opera, a je zelo težka. Učili se so jo štiri mesece, a ni bila niti prvič razprodana, drugič je intendantca umetno napolnila gledališče in tretjič je fingirala gorenjski vlak, vsled česar je bilo mogoče na nedeljo (!!) gledališče napolniti. Ali morete ljudi v gledališče in intendantca pa k deficitu siliti? Ne bodite vender smešni! Če občinstvo igro mara, jo intendantca gotovo dá, dokaz temu „Rokovnjači“, o katerih dramatizator sam pravi, oziroma gospod Ivan Križ, da jih je dramatiziral le „v“ proslavo imen Jurčiča in Krnska. A propos „Rokovnjači“! Gospod pisev „Edinosti“, Ivan Križ, trdi, kako slabo se skrbi pri drami za garderobo, in da je intendantca moralna izposoditi za „Rokovnjača“ celo garderobo pri kamniški čitalnici. Kolikor besedil, toliko laži! Za dramo je dovelj garderobe, in kolikor se je je potrebovalo, pustila jo je narediti intendantca. Izposodilo se je pač nekaj originalnih komadov, katerih ne bi bilo dobiti v Ljubljani niti za drag denar, a to ni dokaz za tisto, kar hoče gospod Križ reči, temuč je le zlobno zavijanje, da more zopet po intendantci udariti.

Očita se nadalje, da intendantca ni skrbela letos za herojino. Skrbela je, to gospod Križ dobro ve, on in njegov pomagač celo vesta, da ob pričetku sezone angaževana herojina ni prišla ter je vrhu tega odnesla 100 gld. predplače. Ali naj intendantca mej sezono herojino iz rokava stres? Taka in jednakca očitanja ter zavijanja so vsebina vseh napominjanih članakov, zato ne kaže jih naprej zavračati; prihodnost naj pokaže, če bodo gledališko občinstvo z novim kurzom bolj zadovoljno negos starim; to bojazen pa izrečemo, da se utegne gledališču tako goditi, kakor ribniškemu konju, ki se je naučil stradati, ako se bo gledališče pričelo rabiti kot „Versuchskaninchen“ za neskudenčne in pričetnike, ter se bodo propadle „drame?“ samo zato ponavljale po dvakrat in trikrat pred praznim gledališčem, „da bi se občinstvo nanje navadilo“.

Slovensko gledališko občinstvo v Ljubljani je toliko izobraženo, kakor občinstvo kakega nemškega mesta jednake velikosti, gleda godbe pa morda še bolj. To je posledica mejnaročnosti, vede in umetnosti,

in zaradi tega nam ni potrebno, ter pričemo vsako delo „von Pick auf“. Mi napredujemo paralelno z drugimi narodi, kar sami nimamo, vzamemo pa drugod.

Kdor tedaj trdi, da se mora slovensko gledališče samo iz sebe z domaćimi deli povspeti, ali da mi nismo še sposobni poslušati kakšno boljše delo, n. pr. Lohengrina, ta je pač za svojo osebo še zelo omejen, zato mu ne gre sodba o rečeh, katerih ne razume. Pomišlite vendar: Slovensko univerzo zahtevamo, ne da bi imeli še višje gimnazije, v istem hipu pa trdim, da v Ljubljani še nismo sposobni poslušati drugih dram in oper, nego le domaćih. Ne, na tako nizki stopnji nismo več in tudi ne tako beraški, da bi ne mogli vzdržati tudi boljšega gledališča, kakor ga izvestni krogi želijo le v svoj prid in v utesnjenje svojega literatskega slavohlepja. Mi vemo, da more gledališče, kakor je, zaradi tesnosrčnosti in zaradi današnjih političkih razmer za nekaj časa prenehati, a iz občinstva bo prišel zopet klic po starem kurzu, in takrat se bo izkazalo, kdo je imel prav.

Deželni zbor kranjski.

(IX. seja dne 14. aprila.)

(Konec.)

O prejšnji posestnikov iz Starega apna pri Velikih Lipljenih za znižanje stroškov povodom delitve njih skupnega zemljišča je poročal posl. dr. Papež in predlagal, naj se izroči dež. odboru, da po možnosti ustreže.

Posl. dr. Tavčar se je izrekel, proti temu predlogu, ker ne gre delati prejudica. Če danes dež. zbor stori ta sklep, nastane tak položaj, da bo vsaka skupina zahtevala od dež. zpora znižanje stroškov. Jedenino pravilno je, da se prošnja odkloni, zakaj če se le eni stranki znižajo stroški, bodo vedno vzduhovanja, in bode vse polno prošenj prihajalo. Zato naj se prošnja od kloni.

Zbornica je vsprejela predlog dr. Tavčarja in je prošnjo odklonila.

Posl. Murnik je poročal o prošnji Frančiške Jalen za miločino, in je bilo sklenjeno, dovoliti po 8 gld. na mesec od 1. maja letos.

Posl. baron Rechbach je poročal o prošnji županstev ob Kamniški Bistrici za uravnavo Bistrice. Uravnavo je postalna nujno potrebna vsled regulacije Save. Ker žal ni upati, da se ta veliki projekt že v kratkem izvrši, škoda pa je pri vsaki povodni večja, moral bi se vsaj pesek pri izlivu Bistrice v Savo odpraviti. Poročalec je predlagal, naj se dež. odbor dogovorno z vladom čim prej loti regulacije Bistrice in poskrbi, da se pesek pri izlivu odstrani. Sprejetlo.

Prošnja vaščanov davčnih občin Vodice, Bukovica in Repnje ze razdržitev občine Vodice v dve samostojni občini Vodice in Skaručina, se je po poročilu posl. baron Rechbacha odkazala dež. odboru.

O letnega poročila § 4 „Deželne podpore“ je poročal posl. Ažman in je bilo poročilo vzeto na znanje.

bode iskal v njih — nemoralnost. Najivne in idealne duše se bodo sedaj vsled škofove reklame po sili pohujševale in kvarile, kajti pohujšuje se človek nad vsem prepovedanim. Marsikdo, ki bi se sicer ne brigal za „Erotika“, jih bodo preštudirali sedaj natanko, in celo naše nedolžne institutke bodo pozno noč, ob brleči sveči stikale, v postelji ležé, po Cankarjevih pesmih ter mučile svoje možgane z neznanimi pojmi...

In vsega tega bi ne bilo, ako bi se g. škof za Cankarjeve pesmi ne bil zmenil, nego jih prepustil založniku!

Bojim se pa tudi, da rodne knezoškofove konfiskacije poleg velikega pohujšanja tudi resnično pornografijo. Pripeti se sedaj lahko vsak hip g. knezoškofu, da ga napade kak založnik s pornografsko knjigo češ: „Kupi jo, ali jo začnem razprodajati!“ — Židovska spekulativnost ne pozna pietete nobene, in kdo bo imel potem škodo? Narod naš!

Toda mi si danes umijemo svoje roke ter rečemo: „Ti glej!“

Ponavljamo pa znova, da nimajo vsi knezoškofi toliko denarja, da bi mogli pokupiti tega, kar zamorejo natisniti moderni stroji, in da naj bodo prepričani naši Dagarini, da tudi s seziganjem ne zaduše svodne slovenske literature!

F. G.

O letnega poročila § 7: A „Deželna prisilna delalnica“ in B. „Deželni dobrodelni zavodi“ je poročal posl. Graselj, ki je predlagal, naj se vzameta obe poglavji na znanje. Poročalec je korenito pojasnil vse razne momente in opozorjal, da so lastni troški, katere ima dežela na nekaterih oddelkih, deželnih dobrodelnih oziroma v bolnici precej višji, nego znaša dočlenena oskrbna taksa. Jedna vrsta dohodkov in stroškov ni objavljena v poročilu. Ta izkaz se tiče stroškov za hrano in posstrežo ter povračil, in obseza dobo od 1888 do 1897. Iz njega je razvidno, da se je število oskrbancev v bolnici v tej dobi skoraj podvojilo. Troški so znašali 1888 1. 37100 gld., 1897. 1. pa 51423 gld. izviralo pa se je 1888, 1. 9761 gld., 1897, 1. 42823 gld. Če se primerjajo stroški s povračilom, znaša donesek dežela samo nekaj nad 8000 gld. Upravnštvo dobrodelnih zavodov in dež. odbor sta, kakor izhaja iz tega, v polni meri storila svojo dolžnost in dež. zaklad znatno razbremenila. Troški za oskrbovanje bolnikov v tujih bolnicah so nekoliko narasli, zlasti neugodno je razmerje v Trstu, kjer stane vsak bolnik 8 kr. na dan več ko drugod a se navadno daje zdravi. Zbornica je odobrila poročilo.

Prihodnja seja bo v torek.

V Ljubljani, 15. aprila.

Težko delo.

Opozicionali Nemci imajo s svojim skupnim programom mnogo dela. Nedeljska konferenca niti pravi začetek ni bila. „Tagespost“ poroča, da se bodo najprej referati posameznih dežel pomnožili in dopolnili členom pododseka. Členci bodo morali izločiti iz teh deželnih referatov kar je skupnega ter iz tega napravili jednoten program. „Tagespost“ meni, da to delo pred sredo maja ne bo gotovo. Ta elaborat pododseka se predloži potem skupni konferenci, na katero bodo povabljeni razen poslancev tudi drugi zaupni možje. Pred mescem junijem program ne bo dovršen. Dalje piše „Tagespost“, da se govori, da sklice vlada že po zasedanju deželnih zborov državnih zborov. „Ostdeutsche Rundschau“ se je sedaj kar naravnost zateletela v nedeljsko konferenco zaupnikov, katero imenuje „ein grober Verstoss gegen jegliche politische Raison“. Nobena stranka — razen nemška ljudska — ne najde milosti v Wolfsovi očeh; Wolf svari nemško ljudsko stranko pred zvezzo z drugimi strankami ter jo vabi, naj se združi z radikalci za brezobziren boj. Te stranki baje povsem zadoščati za obstrukcijo, in za njima stoji ves nemški narod. „Zato — kliče Wolf — proč iz mrež „eines noblen Ausgleiches“ vremensko spremenljivih 1/4, ali 1/2, natur!“

Vatikan in novo versko gibanje.

„N. Fr. Presse“ javlja — kakor pravi z avtoritativne strani — da je papež prepuštil škofom, odrediti proti protestantskemu gibanju, kar se jim zdi najprimernejše. Škofi so sklenili izdati pastirske liste, in — kakor javlja iz Brucka ob Muri — se ne dajo krstni listi več onim, ki hočejo prestopiti. Ondotni župnik je izjavil baje županu, dru. Stramitzerju, da vsled višje cerkvene prepovedi krstnih listov v tako svrhu ne sme dajati. Kaj poreče k temu ustavno zajamčena svoboda vere, ni še znano. V Vatikanu — poroča „N. Fr. Pr.“ — so prepričani, da so vsega krivi Nemci, ker so toli zelo poostrali narodni boj na Češkem in drugod. Rimski kurija pa baje ne simpatizira s „slavofliskim“ postopanjem škofov v Dalmaciji in na Primorskem. Ti škofi so dobili nedavno iz Vatikana pouk, da se ne spodobi zanje, da so s svojimi simpatijami „ganz auf der Seite der Slaven“, ker žalijo s tem narodni čut svojih italijanskih ovčic. Rimski kurija je torej te Slovenom baje prepričljive škofe poučila, da naj bodo Slovenom in Italijanom jednakovo pravični. „N. Fr. Pr.“ pa ne pove, kateri škofi so ti, in s čim so se pokazali Italijanom krivljeni. Gotovo je torej krivda teh škofov jedino le ta, da Slovenov in njihovega jezika ne preganjajo tako, kakor žele italijanske ovčice.

Ministerska kriza na Grškem.

Volilni preiskovalni odsek grške zbornice je izjavil, da je bil ministerski predsednik Zaimis, izvoljen z nepoštenimi sredstvi, z nasiljem in pritiskom, ter da zategadelj njegova volitev ni veljavna. Daznavno je na pojasnilo Zaimisa večina zbornice izjavila, da je njegova izvolitev ven-

Dalje v prilogi.

derle veljavna, ter mu izrekla s tem zupnico, je Zaimis vender odstopil. Vodja opozicije, Theotokis, pa je prevzel načelo, da sestavi nov kabinet.

Italija na razoroževalni konferenci.

Bivši italijanski zunanj minister, Visconti Venosta, ne bo zastopal Italije na konferenci za splošno razroženje v Haagu, nego italijanski poslanik na Dunaju, grof Nigra. Razen tega bodo na konferenci zastopali italijansko kraljestvo poslanik v Haagu, Zannini, general Zuccari in kapitan Bianco.

Boj za Samoo.

Razne brzjavke poročajo, da so se duhovi v Ameriki radi Samoe nekam pomirili, da pa se je konflikt med Anglijo in Nemčijo tako postril. Mej zunanjimi ministerstvi omenjenih držav so nastale tudi velike diference radi komisije, ki odrije 19. aprila na Samoo. Anglija dela tolike težave, da brzjav včetve ne zadošča. Zato Nemčija še noče imenovati svojega komisarja. Baje so razmere med Anglijo in Nemčijo sila napete.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. aprila.

Osebne vesti. Finančni tajnik v Trstu, gosp. Josip Tomažič, je imenovan finančnim svetnikom; finančni tajnik v Trstu, gosp. Makso pl. Jablonsky, pa višjim finančnim nadzornikom. — Politični komisar na Krku, gosp. Polley, je premeščen v Gorico, na njegovo mesto je pa prišel gosp. Fr. Lašić iz Tolmina.

Škof Anton Bonaventura v agitaciji! S prav zanesljive strani poroča se nam, da se je dne 8. aprila t. l. pisal in odpadal ta le krilati listič:

Prečastiti gospod kanonik!

Ali ste čuli, kako se je v deželnem zboru in pri trgovskem shodu v „Narodnem domu“ zoper naš stan udrihalo? Kako se je grdilo katoško ime?

Mene je vse to v srce zbolelo. Pri prvi priliki v deželnem zboru bom povedal to. Mislim pa, da tudi pri občinskih volitvah ne bi smela naša stran rok križem držati.

Slišim, pa tudi vem, da imate Vi velik vpliv pri ljudeh! Ali ne bi mogli svojim načinom volilcem posebno III. razreda namigniti, naj volijo konservativne kandidate! Čujem, da je zmaga gotova, ako Vi in Št. Peterski malo vmes posetite.

Ravnokar se odpeljem v Moravče, vrnem se jutri zvečer. V ponedeljek se morebiti vidimo.

Pozdravljam in samo prosim, da stvar razmišljavate. Z Bogom!

8/4 899

† Anton Bonaventura m. p., škof.

Vsebina tega pisma je značilna. Za danes še ne pišemo nikakega komentarja, ker hočemo „stvar razmišljavati“, ter počakati tudi, da bode gospod knezoškof v deželnem zboru povedal svojo besedo.

Zanimiva konfiskacija. Deželna vlada nam je danes postala „Aviso“, s katerim nas obvešča, da je ljubljansko c. kr. državno pravdništvo konfiskovalo knjigo „Auszüge aus der von den Päpsten Pius IX. und Leo XIII. als Norm für die römische katholische Kirche sanctionirten Moraltheologie und die furchtbare Gefahr dieser Moraltheologie für die Sittlichkeit der Völker“. Mi smo slučajno imeli priliko pregledati to knjigo. Spreletela nas je zona, ko smo jo čitali. V njej se nahajajo verni prevodi po dveh papežih potrjene moralne teologije, a vsebina teh prevodov je tako nenaravna in nemoralna — gre se za izprševanja žen pri spovedi — da moramo konfiskacijo le odobravati, četudi je gotovo nekaj posebnega, da najde državno pravdništvo v cerkevih predpisih za duhovnike — zasramovanje katoličke cerkve po § 303. in pregrešek proti nравnosti in sramotljivosti po § 516. kaz zak. Stvar je velezanimiva in vredna, da bi se o njej obširnejše razpravljalo, kar morda o prilikih tudi še storimo.

„Suden“ na Dunaju je zadnje čase, v kolikor se spominja razmer na Kranjskem, nekak odmeh ljubljanskega

„Slovenca“. O teh razmerah poroča le tisto, kar poroča „Slovenec“, poroča pa tudi tak, kakor poroča „Slovenec“. Midunajskemu glasilu priznamo svobodo, da piše kakor hoče in da poje slavo kranjskemu klerikalstvu, kakor se mu zljudi. Priporočevalci tega lista so nam pa nekdaj objubovali, da bode, kolikor se tiče kranjskih razmer, stal objektivno nad strankami. Ta objuba se ni izpolnila. Mi sedaj vemo, pri čem smo, ter nas bode odslej nemški „Suden“ priljčno toliko zanimal, kolikor nas zanima Kalanov „Domoljub“.

Iz krogov trgovskih pomočnikov.

Pišejo nam: Klerikalnega „Laufburscha“ „Leiborgan“ zavzemati začel se je za nas. Ker vemo, da nam zavzemanje za naše interese baš od te strani le škodovati utegne, odklanjamo vsako dotiko z onim člankom. Morda je posameznik še tako slep, da še upa rešitev svojih želj od lista, ki zmerja naše šefe z „liberalnimi oderuh“ itd. Ogromna naša večina noče pa s tem „konsumnim“ listom v nobeno dotiko priti. Vsaj hočemo sami tudi jedenkrat samostojni trgovci postati. V lastno skledo pa vendar ne bomo pljuvali! Ves ta klerikalni manevers je prozoren kakor steklo. — Volitve se bližajo, in hinavci rabijo naše glasove. Ne boš Jaka!

„Svojim k svojim“. Iz „Slovenca“ smo izvedeli, da ima klerikalno konsumno društvo v Metliki napis „Svoji k svojim“. Na predznejši način se to narodno geslo še ni zlorabljal. V Metliki ima ta napis samo namen, ščuvati proti narodnim trgovcem. Klerikalci se torej oklepajo načela „kupujte samo pri klerikalcih“. Tako pridemo naravnost v najhujši domači gospodarski boj, kajti odgovor na to more le biti: kupujte samo od liberalcev, ne dajte nobenemu klerikalcu zasluzka. Ali je prečastita duhovščina premislila, kake posledice bi to imelo za njene pristaše? Ali je pomislila, kaj da bo potem z mastnimi dohodki duhovnikov? Opozarjam metliške rodoljube, naj pri politični oblasti zahtevajo odstranitev rečenega napisa, ako ga ima konsumno društvo, sicer pa naj temu društvu posvetijo največjo pazljivost. Čujemo namreč, da ta Schweigerjeva oljarnica prodaja svojo ničvredno šaro vsakemu, kdor se oglaši. To je protizakonito in kaznjivo, in prosimo, naj se nam vsak tak slučaj naznani.

— Proti izločitvi iz litiskskega okraja.

Klerikalno prizadevanje za ustanovitev soodišča v Povšetovi grajsčini pri Moravčah je naletelo na odpor tudi pri tistih treh občinah litiskskega okraja, katere naj bi se pridružile bodočemu moravškemu okraju. Uradni list poroča, da so se te tri občine, Aržiš, Kolovrat in Kandrš pri uradnem zaslišanju odločno izrekle proti izločitvi iz litiskskega okraja in proti zdržitvi z moravškim okrajem, ker bi jim to bilo na škodo.

Deželni zbor. Odsek, kateri je bil izvoljen, da preišče razmere pri konsumnih društvih, se je včeraj konstituiral. Načelnikom je bil izvoljen baron Schweiger, njegovim namestnikom ces. svetnik Murnik.

Deželni zbor štajerski. Štajerski klerikalci so podali predlog, naj se obligatorični šolski pouk zniža na šest let. Ta predlog je v včerajšnji seji utemeljeval klerikalni posl. Kern s tem, da je na vse strani zabavljal in zlasti učiteljstvo na nečven način grdel in zasramoval. Učiteljstvu je to samo na čast, saj svedočijo te zabavljice, da vestno in pošteno izvršuje svoj poklic. Kern je zahteval, naj se njegov predlog odkaže šolskemu odseku. Zgodilo se mu je pa tako, kakor kranjskemu posl. Pfeiferju pri podobnem predlogu; deželni zbor je namreč njegov predlog a limine odklonil in ga vrgel pod mizo, kar je bilo najbolj umestno.

Občni zbor „Dramatičnega društva“ bo danes ob 8. zvečer.

Državna podpora poštnim uslužencem. Uslužbenci pri vladni, pri finančnem ravnateljstvu itd. so državno podporo za letošnje leto že davno dobili, ker se bliža dan, ko bo treba stanarino odštetiti, bi bilo pač umestno, da se tudi poštnim uslužencem izplača, kar jim gre!

Poštni pečati. Z Gorenjskega se nam piše: Sramotno je za nas, da je v naši slovenski deželi še vedno nekaj samonemških poštnih pečatov v rabi. Kmet ne pozna „Birkendorfa“, ampak samo Pod-

brezje. Žalostno je, da se prav najbolj klerikalne občine nič ne ganejo, da dobe dvojezične pečate.

— M. kir. posta Fiume-Sz. Péter-Kozotti.

Pišejo nam z Reke: Do zdaj smo Slovenci redili samo laško in nemško uš, zdaj se nam je v grinto zalezla še tretja. Z gorenjim samomadžarskim ambulančnim pečatom prejel sem danes pismo iz Trnova-II. Bistrice na Kranjskem, vržemo v žel. voz na tamošnji postaji, to priča, da oskrbuje ambulančno pošto na progi Fiume-Sz. Peter, ki teče par sto metrov pred reškim kolodvorom krog in krog po kranjski (avstr.) zemlji, ogrska pošta v Budapešti. Pa ne, da bi slovenskih uradnikov za to ambulanco manjkalo? Tiste gg slovenske državne poslanke, na katerih plečih je blagor Avstrije, opozarjam na ta malenkostni korak „naprej“ bratov Ogrov! — Tudi Slovenec „Száva“.

Vse italijansko! V Rimu so nekateri laški mladeniči iz Avstrije ustanovili društvo „Trieste e Trento“. Pod istim imenom izdali so tudi časnik, v katerem besedičjo, da obsegata italijansko ozemlje celo adrijansko obrežje, da gre do Vrhnik in do Triglava, zavzema Liburinijo, Reko, hrvatsko Primorje in sega ob Dinarskih planinah do Hercegovine in do Kotora. To besedičje je tako brezpametno, da je celo laški listi ironizirajo.

— Učiteljske premembe na Štajerskem.

Za nadučitelje voditelje so imenovani gg.: J. Pirh na slovenski ljudski šoli v Konjicah, Anton Gselman v Dobrovčih za Sv. Martin pri Vurberku. Za učitelje-voditelje so imenovani: gg. Silvester Košutnik, podučitelj pri D. M. v Brezjem, za Razborje pri Slov. Gradcu, Franc Harrich, nadučitelj v Marenbergu za jednorazrednico v Breznom pri Ribnici ter Jožef Močnik v Skomrah za Sv. Kunigundo na Pohorju. V Skomre pride začasno g. Šnuderl iz Zreč, a v Zrečah ga bo nadomeščala gdč. Roza Rössmann. Učiteljem na dosedanjem mestu je imenovan g. Fran Kresnik, podučitelj na nemški šoli v Laškem trgu. Premeščena je iz Loč na nemško šolo v Laškem trgu podučiteljica gdč. Pavla Cidrich. Stalni na svojih mestih so postali gg. podučitelji: Alojzij Recelj v Št. Jurju ob juž. žel., Josip Poljanec v Kanelli, Fr. Nechutny na nemški šoli v Konjicah in Beno Serajnik v Čadramu.

Rastavljeni diplomi. V izložbi g. Kollmanna na Mestnem trgu je razstavljeni jako lično, ukusno in elegantno izvršena diplomi, na katero opozarjam občinstvo. Diplomo je izdelal g. Adolf Ruda, c. kr. davčni oficijal v Ljubljani, ki sprejema tudi druga naročila na taka dela.

Pevskega društva „Ljubljane“ členi se opozarjajo na današnji izvanredni občni zbor, kateri se vrši v društvenih prostorih „Narodnega doma“. Začetek ob 8. uri. K mnogobrojnemu obisku vabi vljudno odbor.

Nesreča na železnicu. Te dni je železniški čuvaj Josip Volk našel pri Medvodah na železniškem tiru 32letnega Gregorja Trampusha z Golega brda nevarno ranjenega. Trampus je v pisanosti zašel na tir in bil povozen. Prenesli so ga v ljubljansko bolnično.

Zgorela. Štiriletna hčerka posestnika Lajlarja v Polenah pri Konjicah pasla je 6. t. m. z drugimi otroci na hribu Kozjak, ovce. Otroci so si zakurili. Omenjeno deklec prišlo je preblizu ognja — unelo se ji je krilce. Bežala je domov, a bila je že vsa v plamenu. Prestrašeni starši so skušali ogenj odšutiti, a bilo je prepozno, ker dete je bilo popolnoma ogorelo. Vsled groznih bolečin je deklec že drugi dan umrl.

Požari. V Potoški vasi je dne 11. t. m. gorelo pri posestniku Ivanu Škrinjarju. Škoda je 1000 gold., zavarovan je pa bil Škrinjar za 200 gld. — V Poženiku je pogorela hiša posestnika in gostilničarja Jan. Bolke. Zavarovan je bil za 700 gld., dočim je škoda nad 1000 gld.

Zdravstveno stanje v Ljubljani. Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 2. do 8. aprila kaže, da je bilo novorojencev 22, mrtvorojenec 1, umrlih 32, mej njimi so umrli: za jetiko 6, za vnetjem soplilnih organov 3, vsled mrtvouda 1, vsled nezgode 2, za različnimi boleznimi 20. Mej njimi je bilo tujev 10, iz zavodov 15. Za infekcijo-

nimi boleznimi so oboleli, in sicer za vratito 1, za erysipeloso 1 oseba.

Razpisana služba. V Celji je razpisana služba mestnega živinozdravnika, ki bode tudi oskrbnik klavnice, z letno plačo 1000 gld., prostim stanovanjem, kurjavo in svečavo.

* Prestop k protestantizmu. Iz Budimpešte se javlja: V občini Kocsola je prestopilo 85 nemških družin od rimske-katoličke cerkve k protestantizmu. Vzrok je ta, da ni hotel tamošnji župnik nemški propovedovati, kar je odločno zahtevalo znatno število faranov Nemcev.

* O napadu na poročnika Gussicha. Iz Brna se nam javlja: Napada na poročnika barona G. v Kromeriju ni storil njegov sluga, marveč sluga drugega častnika. Ta isti je izvedel dan poprej, da je dobil baron G. 1500 gld. Ko je zasačil častnik sluga za svojo zofo, smatral ga je za svojega sluga, kateri je ravno tako se skrival, kadar je pogledal preveč v kozarec. Ali zmotil se je. Neznani človek mu je vrgel rjuho preko glave ter ga hotel zadušiti. Kakor smo že poročali, je osvobodil barona G. napadalcu sosed, poročnik Berg, ki je imel v sosednjem sobi svoje stanovanje. Poizvedbe so izdale, da je bil rečeni sluga že večkrat zaprt zaradi goljufigi.

* Ljubiti, ne pa — ubogati. Ženska emancipacija se noče ustaviti niti pred cerkvenim ritualom! Angleške dame hočejo prosiči parlament, da se spremeni v ritualu formula, s katero se sklepa zakon in s katero žena obljublja, da bo moža ubogala. Ženske zahtevajo, da se postavi na mesto besede ubogala beseda ljubila. Tudi o zvezi besed „ljubila in ubogala“ nočejo ženske ničesar slišati. Baje podpirajo to žensko prošnjo tudi nekateri duhovniki! Kam plovemo?

* Izgubljena stava. Iz Budimpešte počajo, da je nedavno stavlil poslanec Visontai, da ne bode o prilikih debate o proračunu justičnega ministerstva dalje govoril nego pol ure. Dogovorila sta se s poslancem Györjem, da plača Visontai za vsakih pet minut, katere bode govoril čez pol ure, po jedno steklenico šampanja, Győri pa je bil pripravljen za vsakih pet minut, katere bi bil Visontai manj govoril nego pol ure, plačati tudi po steklenico šampanja. No, bilo je vsem znano, da Visontai ne more nehati govoriti, kadar začne; izjemoma mu je ta pot tudi levica vedno pritrjevala, dasi ga ni sicer nikdar poslušala ter ga nalašč z „Dobro“-klici vedno spodbujala, tako da je Visontai nad jedno uro govoril ter plačal po končani seji 8¹/₂, steklenice šampanja.

* Atentat na ruskega generala. Kakor posnemamo po „Neue Freie Presse“ se je dogodil atentat na carskega skrilnega adjutanta, generala Mauzeya v Moskvi. Napadel ga je sluga, kmet Longinow, s svojim nožem.

* Ženska. V občini Militič se je kmet Sosbach radi nesramnega življenja svoje žene obesil. Po pokoru moža je šla nesramnica k svoji materi, ki ji je rezko očitala grdo življenje in možev smrt. V jezi zaradi teh očitanj je zgrabila vdova železne klešče in udarila mater po glavi. Starka je kmalu na to umrla.

* C'est pas mon pere. To je najnovježa nezmisel francoska, konvencionalni izrek, ki se čuje povsod, kamor se pride. Ta izrek pomeni v pariškem narečju: „On ni moj oče“. Te besede se ponavljajo po ulicah, v gledališčih, v kavarnah, po telefonu itd.

Ženski dvoboj. V neki pariški gostilni sta se spoprijeli dve ženski, Lea Foret in Julija Barniére. Vzrok je bil neki mladenič, v katerega sta se obe zaljubili. Goštinač jima ni dovolil veselja, da se pod njegovo streho prepričata. Spodil ju je na ulico, misleč, da se jima razburjeni duhovi pomirijo. A zelo se je zmotil, obe Evini bideri sta se prepričali še bolj in končno sta se odločili za dvoboj z noži, in bi kmalu Barniére izgubila življenje, če ne bi ljudje posegli vmes.

Čudak. Iz Geneve poročajo, da je tam umrl neki 80letni starec, ki je živel z 70 let staro gospodinjo; imel je tudi okoli sebe 11 maček. Občeval ni z nobenim, izven s svojo gospodinjo. Po njegovi smrti se je pregledalo stanovanje, v katerem se je našlo več vrednostnih papirjev in menjic, kajih vrednost presega 435.000 frankov. Oporoke starec ni napravil; v svojem življenju pa je storil veliko dobrega.

* **V Sevastopolu** je eksplodirala v vodi angleška stara bomba in provzročila s tem mnogo škode.

* **Vlak imel mesec dñij zamude.** Iz New-Yorka poročajo, da je imel vsled velikanskih zametov snega in vsled hudega mraza neki vlak cel mesec zamude. Še le pred nekaj dnevi je dospel v Cehe-Jenne, a bi bil moral biti že dalje nego pred jednim mesecem tam. Ustavl se je v snegu in ledu, in niso ga mogli niti z največjimi rotacijskimi plugi osvoboditi. Na vlaku je bilo 42 potovalcev, mej njimi 12 dam, kateri so bili primorani prebiti cel mesec v pustem, zapuščenem kraju, kjer so dobili jedva najnavadnejšo hrano.

Telefonična in brzojavna poročila.

Deželni zbori.

Dunaj 15. aprila. Nekateri listi so mnenja, da se zaključi zasedanje tistih deželnih zborov, ki niso bili sklicani ta teden, že dne 20. aprila in sicer zato, da bi češki deželni zbor ne mogel razveljaviti mandatov nemških dež. poslanec.

Praga 15. aprila. Posl. dr. Šamaneck interpeliral je v današnji seji radi ustanovitve vojaškega šolskega društva. V interpelaciji pravi, da je to društvo izraz sovražnosti proti ljudstvu in da naredi umetno brezno mej ljudstvom in vojaštvom.

Nemški postulati.

Dunaj 15. aprila. Pri poslancu dr. Pergeltu se je včeraj vršila konferenca glede nemških postulatov za Češko. Sredi maja bodo formulirane teh zahteve končano in se potem predloži zaupnikom vseh strank.

Eksport sladkorja.

Dunaj 15. aprila. Danes se je v finančnem ministerstvu vršila enketa glede sladkornih premij z ozirom na izvoz sladkorja v Indijo. Enkete sta se udeležili finančni minister Kaizl in trgovinski minister Dipauli.

Pomladanska parada.

Dunaj 15. aprila. Danes se je vršila pomladanska vojaška parada, pri kateri je nastopilo 35 bataljonov pešakov, 16 eskadril konjenikov in 23 baterij topničarjev z 92 topovi. Parade so se udeležili cesar in nadvojvodi Evgen in Oton.

Fm. Grünne.

Dunaj 15. aprila. Bivšega vojnega zapovednika v Pragi fm. grafa Grünneja so pripeljali v Vöslau. Grünne je popolnoma blazen.

Usmrčenje.

Brno 15. aprila. Danes je bil obešen 41letni Pagač, ki je nedoletno Roko Petran oskrnil in potem umoril. Pagač je odklonil duhovniško tolazbo.

Za volilno svobodo na Ogerskem.

Budimpešta 15. aprila. Načrt zakanca za zagotovitev volilne svobode določa, da se za dobo osmih let in za gotove slučaje poveri razsojevanje o volilnih zadevah najvišjemu sodišču.

Slavnost v Rimu.

Rim 15. aprila. Za jutrišnjo slavnost sv. Leonu se delajo velike varnostne priprave. Vsa pot, koder bodo nesli papeža, v cerkev je zagnnjena. Na tem kratkem potu je narejenih dvajset sanitetnih postaj, tako da je vse preskrbljeno za slučaj, če bi se papežu kaj primerilo. Papež bo slavnosti sede prisostvoval.

"Proč od Rima".

Berlin 15. aprila. Na letosnji konferenci pruskih katoliških škofov, ki se bo

vršila v Fuldi, poročal bo kardinal Kopp o gibanju za izstop iz katoliške cerkve v Avstriji.

Samoa.

Berlin 15. aprila. Na interpelacijo radi Samoe je odgovoril Bülow, da je Angleška sprejela ponudbo, naj se sestavi posebna komisija in izjavil, da sprejme Nemčija samo rešitev, po kateri ostanejo nedotaknjene vse njene pravice, dasi bi bilo vnebovpijoče, ako bi radi samojskih otokov mej tremi krščanskimi državami prišlo do vojne.

Kitajsko.

Petrograd 15. aprila. Vicekralj provincije Tsekjang je doposal cesarici kitajski spomenico, v kateri jo roti, naj se ustavi razdeljevanju Kitajske mej evropske države, sicer pride dinastija v nevarnost.

Narodno gospodarstvo.

Državne železnice.

Delna proga Platten-Johannesgeorgenstadt železnice Karlov vari-Johannesgeorgedstadt s postajama Breitenbach in Johannesgeorgenstadt (zveza s saskimi železnicami) otvorila se je dne 1. aprila t. l. za promet z lesom in premomgom v celih vagonih.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)

(Dalje.)

Posebno veseli Štefaniji ni ugajala ta tišina, ki je tlačila vse kakor megla. Obiskovala je sicer natančnejše, ko v začetku, glasbene večere pevskega društva in bila srečna, da je mogla z ljubcem govoriti. Trdno je upala na prihodnost! A ta prihodnost bila je še silno daleč! Nekoč je šla celo v Viktorija-bazar, skrivaj, samo, da ga je videla.

Prodajal je ravno krtace. Štefanija ga je prav ljubko pogledala; on je postal pa vendar zelo zmeden in se je komaj upaljo pogledati. Štefanija je sklenila, da ne gre več v bazar.

Danes zvečer sedeli sta Roza in Štefija z malim Vilkom v sobi pri sodnem predsedniku. Tega izvenredno dolgo ni bilo domu; večerne porotniške seje trajale so navadno prav dolgo. To je bil sploh jedini povod, ki je zamogel starega gospoda od doma zadržati.

Roza se je jokala. Popoludne prišel je bil predstojnik pisarne njenega zastopnika in ji je vročil večjo denarno vsoto. Kmalu po katastrofi je Henrik skrelbil za to, da je bila ženina dota in okrogla svotica, katero si je on prihranil, njej na razpolaganje. Kar je imel pa še zunaj pri ljudeh, naj bi nje pooblaščenec iztrjal; danes sta obračunila in izročil ji je ob jednem tudi zavarovalno polico, katero je Henrik pridobil. Končno dal ji je tudi hranilnično knjižico, o kateri doslej ni nič vedela. Glasno je zaihtela, ko je knjižico odprla in brala: "Vilko Forster." 21. dan vsacega meseca vplačeval je Henrik po jeden zlat za svojega sina, več ko tridesetkrat je točno plačal, do maja meseca tega leta. Ta mesec se je nesreča zgodila. Kmalu bo 21. avgusta Vilko četrti rojstni dan, in očeta ne bo! Skoprnela je žalosti in bolečin, neznosnega hrepnenja po Henriku. Kesala se je nepopisno in nič druga premišljevala nego, kako bi se dalo to praviti.

Asta je vstopila, bleda in potrta. Roza ji hiti nasproti.

"Kaj se Ti je zgodilo?", vprašala je skrbno.

Starejša sestra poskusila se je zasmehati. "Nič, kako neki prideš na to? Očetu bi rada rekla dober večer."

Vidno se je prestrašila, ko je zvedela, da se danes starega gospoda še le ponoči pričakuje.

(Dalje prih.)

Darila.

Uredništvo našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Franc Stelé v Kamniku 6 K, nabral v gostilni g. Ivana Nastrana v Radomlji z gesлом: Od juga, severa, vzhoda, in zahoda vstopite bratje v kolo, vsi podpirjate našo družbo sv. Cirila in Metoda — Gosp. G. Pikel v Postojni 20 K, katere sta namesto vence na krsto pok. dr. Mateja Pikel-a darovala gospoda Anton in Ferdo Kalister iz Trsta, vsak po 10 K. Skupaj 26 K — Živel!

Za Prešernov spomenik: G. Ivan Merzel iz Udmatu po g. Avgustu Drukarju 10 K. — Dne 8. t. m. zvečer pri „Putrichu“ zbrani radikalni Slovenci 10 K 32 vin. — Skupaj 20 K 32 vin. — Živel vsi darovalci in njih posnemovalci!

Razširjeno domača zdravilo. Vedno večja povprečjanja po "Moll ovem francoskem žganju in soli" dokazujo uspešni upliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utesnjujoč, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po 90 g. Po poštnem povzetji razpoložljiva to mazilo lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalogah po izdežbi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Direktno se ne posilja manj kot 2 steklenici. 4 (59-5)

Posebne antisepetične prvine praškega dočačega mazila iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi prouzročujejo tako dobro uspehe pri celjenju raznih ranjenj in služi to sredstvo ob jednem v varnost ran in za odstranjenje vsakega onesnaženja in vnetja, kakor tudi olajšuje bolečine. To dobro sredstvo se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah. Glej inserat.

Svarilo pred ponarejanjem in pojasnilo glede ponarejenih užitnik, od katerih zavisi naš najdražji zaklad, naše zdravje, to je vsakega nujna dolžnost. Spominjam se boste, s katerim velikim vesphem so začeli rabiti pred nekaj leti Kathreiner-Kneippovo sladno kavo in jo pozdravljajo največji izvedenci v zdravstveni stroki. Ker dobi ta kava s tem, da se jo na poseben iznadljiv način prizvaja, duh bobove kave, se na ta način že sam na sebi dobri okus izboljša in poveča. Začeli so pa to kavo takoj ponarejati in jo skušajo se danes v podobnih zavitkih in pod sličnimi imeni usluževati občinstvu, največkrat na ta način, da prodajo na vago navaden prazen ječmen ali žgan slad pod imenom "sladna kava". Svari moramo torej nujno pred vsakim ponarejanjem tega pristnega izdelka, ker se prodaje le v že povsod znanih belih izvirnih zavitkih z varnostno znamko „župnik Kneipp“ in z imenom „Kathreiner“, ki se torej ne more in ne sme nikoli prodajati „na vago.“

Zahvala.

Prešernov večer, ki so ga priredila združena ženska narodna društva ljubljanska, uspel je nad vse prizakovanje tako dobro, da je na vsestransko zahtevanje prvemu večeru slediti moralna repriza; oba zavarna večera pa sta dobesedno lepo svotico v prid skladom za spomenik našemu pesniku-prvaku. Vzprimo toli povoljnega gmotnega uspeha večje podpisani odbor tem prjetnejša dolžnosti, da tem potom izrazi svojo najiskrenješo zahvalo vsem udeležencem, ki so vabili odzvali v tako ogromnem številu. Da sta pa oba zavarna večera tako lepo uspela in zadovoljila mnogobrojno občinstvo v vsakem oziru, gre v prvi vrsti zahvala neutrudljivima gg. direktorju Hubadu in režiserju Inemannu, kar so tudi sodelovali po vsem in igralcem, ki so zavaričili svoje najboljše sile, da so se eksaktne in na splošno zadovoljstvo izvršile posamezne vzporedne točke. Nadalje zahvaliti nam je prav posebno gg. živinodravnika Zadnikarja, poročnika Maistra in stud. jur. Mazija, katerih genialno izvedeni slikarski prizvajali so s svojim sijajnim efektom vzbujali občino pozornost. Prav tako poahljivo omenjati nam je tukajšnji tvrdko Naglasovo, ki je povsem brezplačno poskrbelo okusno dekoracijo, kakor tudi tvrdko Mathianovo, ki je istotako požrtvovano za računalna jedino delavce. Jednako topla zahvala bodi nadalje izrečena gg. Verovšku in mestnemu vrtnarju Heinitzu za dekoracije prostorov z izredno lepimi cvetlicami, kakor tudi gg. inženjerji Civih in Kochu za trudoljubivost, s katero sta vodila in nadzorovala vsa dekoracijska dela. Posebno iskreno zahvalo pa izrekamo končno tudi še lepim mladim produžalkam, ki so s čudovalno vztajnostjo in trudoljubnim svojim sodelovanjem bistveno pripomogli dosegici prelep smotter. Zasluga, da se je sploh dosegel uspeh v toli neprizakovani meri, pa gre ne malo izvestno tudi tukajšnjim dnevnikom ("Laib. Ztg.", "Slovenec" in "Slov. Narod"), ki so radovljivo podpirali in pospeševali celo to podjetje za kar bodo izrečena slav. uredništvo itak najsrneješa zahvala.

Združeni odbor ženskih narodnih društev v Ljubljani.

Zahvala.

Za veledušni dar v znesku 50 krov, katerega je volila tukajšnja slavna posojilnica "Zagorsku Sokolu" v društvene namene, izrekata podpisana v društvenem ter odborovem imenu najiskrenješo zahvalo.

Zagorje, dne 13. aprila 1899.

Za odbor:

Josip Modic
t. č. podstarosta.

Ferdo Poljšak
t. č. tajnik.

Zahvala.

Za veledušni dar v znesku 50 krov, katerega je volila tukajšnja slavna posojilnica "Narodnemu bralnemu društvu" v društvene namene, izrekata podpisana v društvenem ter odborovem imenu najiskrenješo zahvalo.

Zagorje, dne 13. aprila 1899.

Za odbor:

Ognjesciav Firm
t. č. predsednik.

Ferdo Poljšak
t. č. blagajnik.

Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:

Zemljišče vlož. Stev. 25, kat. obč. Zagorja, cenjeno 1312 gld. in 800 gld., dne 21. aprila v Il. Bistrici.

Posessivo vlož. Stev. 135, kat. obč. Predgrad, cenjeno 98 gld., dne 21. aprila v Črnomlju.

Posessivo vlož. Stev. 106, kat. obč. Loke, cenjeno 580 gld. dne 21. aprila v Litiji.

Zemljišče vlož. Stev. 78, 81, 349, kat. obč. Sodijvrh, cenjeno 5461 gld. 60 kr., dne 21. aprila v Metliku.

Zemljišče vlož. Stev. 28, kat. obč. Sela, cenjeno 2344 gld. 73 kr., dne 22. aprila v Ljubljani.

Janeza Lukana posessivo vlož. Stev. 143, kat. obč. Kot, cenjeno 150 gld. 50 kr. dne 26. aprila v Črnomlju.

Meteorologično poročilo.

Urarskega pomočnika

18 do 20 let starega, vzprejmem takoj.

Franc Benedičič
urar v Škofjoli.

(680-4)

Na prodaj sta 2 teški, močni kobili

10 let starci, 150 in 152 cm visoki, kakor
tudi voz in komati pri Gorščku
na Rakici, Dolenjsko. (687-3)

Sveže

Kulmbachsko pivo v steklenicah

priznano zdravilo in krepilo za bolnike
je v zalogi trgovine (21-86)

Kavčí & Lillek pri „Zlatoregu“.

Oglas.

Nasledniki umrlega Jožeta Šporerja
iz Strug naznajajo s tem, da bodo
dne 28. aprila t. l.

na drobno prodali vsa poslopja in vse zemljiščne parcele tistemu, kateri bo zanje
največ ponudil. (675-2)

Poslopje leži tik okrajne ceste, deset
minut od farne cerkve in je pripravno za
gostilno in vsako drugo trgovino.

V posredovalnem zavodu
g. A. Kališa na Jurčičevem
trgu sprejme se takoj

30 deklet

za neko tovarno na Zgor. Šta-
jerskem. Plača ugodna. (726)

Razglas.

Podpisano županstvo s tem naznanja,
da je razpisana v Kobaridu služba

občinskega zdravnika

(dr. medicine) z letno plačo 800 gld. Od
prosilcev zahteva se popolno znanje slo-
venskega jezika. Natančnejni pogoji izvedo
se pri podpisanim županstvu.

Županstvo v Kobaridu

dné 10. aprila 1899. (706)

Patentovani vozički
za sedeti in ležati.

c. kr. izklj. priv. tovarne za otroške vozičke
Fran Burger

pohištveno in stavbeno mizarstvo v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 14.

Zastopstvo zakonito varovanih patentovanih vozičkov za sedeti
in ležati. (715-1)

Zaloga prve

c. kr. izklj. priv. tovarne za otroške vozičke
Fran Burger

pohištveno in stavbeno mizarstvo v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 14.

Zastopstvo zakonito varovanih patentovanih vozičkov za sedeti
in ležati. (715-1)

Ze 50 let po c. kr. profesorjih in zdravnikih
priporočana ustna voda za ohranjanje zob,
proti vsem ustnim in zobnim bolez-
nim, zobobolu, za osvezenje
ustne votline in najbolje
učinkujča je

Anatherin
zakonito zavarovan
G. Poppe na Dunaju
V steklenicah po gld. 140, gld. I— in gld. 241—10
Rudolf Tüchler
emerit. lekarnar
Dunaj I., Krugerstrasse št. 6.

Zobni prašek
63 kr., zobna pasta v ste-
klenici posodab 70 kr., v zavojih
35 kr., zobna plomba 1 gld., aromatično
zeliščno milo proti vsem kožnim nečistostim
id. 30 kr. Dobiva se v vseh lekarnah, dro-
gerijah in parfumerijah, kakor tudi
v glavni zalogi (241-10)

•

v glavni zalogi (241-10)

Rudolf Tüchler

emerit. lekarnar

Dunaj I., Krugerstrasse št. 6.

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

V najem za več let se daje hiša

s koncesijo trgovine, gostilne in žganjetova v Razdrtom, kjer bode v kratkem štacija nameravane železnice Ajdovščina-Vipava. — Hiša je zraven farne cerkve, v sredi vasi, na najlepšem kraju, poleg glavne ceste.

Natančnejši pogoji poizvedo se pri

Franu Tratnik-u

trgovcu v Dolenji vasi, pošta Cerknica, postaja Rakek.

(724-1)

Hamburg-Newyork.

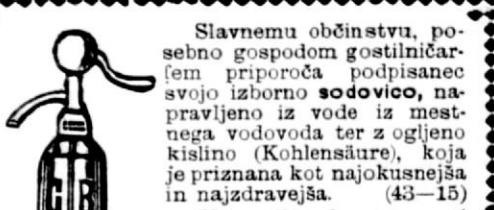
Prevažanje oseb

z brzimi parniki na dva vijaka in rednimi poštнимi parniki na dva vijaka, dalje prevažanje oseb

v vse kraje Zjednjenevih držav Severne Amerike
Canada, Brazilijo, Argentinijo, Afriko itd.

Natančnejša pojasnila daje brezplačno

F. W. Graupenstein, Lipsko
glavni zastopnik. (446-4)

Slavnemu občinstvu, posebno gospodom gostilničarjem priporoča podpisanci svojo izbornico sodovico, napravljeno iz vode iz mestnega vodovoda ter z ogljeno kislino (Kohlensäure), koja je priznana kot najokusnejša in najzdravejša. (43-15)

Vse odjemalce v naprej zagotovljajo vsikdar točne in vestne postrežbe, prosim za obila naročila ter beležim najudanejše s spoštovanjem

Gasper Bolte, izdelovalec sodovice, Rimsko cesta št. 10.

Prostovoljnem potom se v last projti ali pa v najem dà za več let posestvo

eno uro daleč od Trebnjega na Dolenjskem, ležeče tik vode „Mirne“. Posestvo obstoji iz mlinu v dobrem stanu in iz gospodarskega poslopa; zraven je podrt mlín, katere se lahko zoper popravi ali pa kakšna druga tovarna napravi. Travnikov, njiv, gozda in pašnikov je vsega vklj. 9 oralov, da se lahko vrši živinjska in svinska živinoreja z dobrim vspahom.

Natančnejši pogoji se izvedo ustmeno ali pismeno pri Jakobu Petroviču, trgovcu v Trebnjem, ali pa pri lastnici Mariji Teran v Dolini, pošta Trebnje. (688-3)

Obrtno naznanilo.

Usojam si uljudno naznaniti, da se od danes naprej nahaja moje sobno, napisno in dekoracijsko obrtovanje v Vegovič ulicah št. 8

pritlično.

(Poleg realke v Seemanovi hiši.) Uljudno priporočuje se nakljenjenim naročilom, bilježim z velespoštovanjem

397-7)

J. Terdan

sobni, napisni in dekoracijski slikar.

J. Terdan

**Kdor želi poštano in zdravo
mleko**

v večji ali manjši množini od 10 krav, bla-
govoli naj se kmalu oglašiti pri upravnemu
"Slov. Naroda". (689-3)

Velik zaslugek ☺ ali visoke obresti!

Imam 4 orale vinograda, kateri bodo letos že popolnoma z novo t. j. z ameriško trto zasajeni; 300 korakov oddaljenog imam pa prostor, ki meri do 10 oralov, ki je že pred leti vinograd bil in ki je tudi za vinograd pripravljen z najugodnejšo lego. Ker pa meni samemu gmotne razmere ne dopuščajo napraviti vinograd, naznam s tem: da onemu, kateri meni za napravo goraj omenjenega vinograda (približno 10 oralov) posedi 10.000 gld. av. v. stavim te-le pogoje:

I. Dotičnik posodi meni v napravo vinograda z novo, ameriško trto 10.000 gld., jaz se zavežem za vinograd v resnici napraviti ter mu za gotovo napravljenje tega vinograda jamčim z vsem svojimi premoženjem.

II. Ves čisti dohodek iz novo napravljenega vinograda porabil se bode v poplačilo pod I. na-
vedenega posojila tako dolgo, da bode ves posojeni kapital v znesku 10.000 gld. poplačan.

III. Po plačilu omenjenega posojila 10.000 gld. ostane dotičnik z menoj 5 let kompanjon čistega dohodka iz tega vinograda, in to kot obresti za omenjeni posojilo.

Ako bi pa ta prostor v napravo z novo, t. j. ameriško trto prevzelo slav. dež. vodstvo vojvodine Kranjske, odstopim mu ga v last za 10 let.

Interesent tega oznanila blagovoli naj se obrniti na posestnika in lastnika. (673-2)

**Antona Kržičnika
v Mokrenagu na Dolenjskem.**

100 do 300 goldinarjev na mesec
lahko zaslužijo osobe vsakega stanu v
vseh krajih gotovo in poštano brez ka-
pitala in rizike s prodajo zakonito do-
voljenih državnih papirjev in srečk. —
Ponudbe na: Ludwig Österreicher, VIII., Deutsche
gasse 8, Budapest. (455-6)

Staroslavno žvepleno kopalnišče na Hrvatskem

Varaždinske toplice

ob zagorski železnici (Zagreb - Čakovec).

Železniška postaja — pošta in brzjav.

Analiza po dvornem svetniku profesorju dr. Ludwigu I. 1894. 58° C vroč vrelac, žvepljeno mahovje, nedosljivo svojim delovanjem pri mišični skrnini in kostenini v členkih, boleznih v zgibih in otrpenju po vnetici in zlomljeni kosti, protinu, živčnih boleznih, boleznih v kočki itd., ženskih boleznih, poltnih in tajnih boleznih, kroničnih boleznih obistju, mehurnem kataru, škoferljah, angleški bolezni, kovnih diskraziyah, n. pr. zastupljenju po živem srebru ali svincu itd.

Pitno združljenje pri boleznih v žrelu, na jabolku, prshih, jetrih, v želodcu in v črevih, pri zlati žili itd. itd.

Elektrika. — Masaža.

Zdravilišče z vsem komfortom, celo leto odprt; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Prekrasen veliki park, lepi nasadi, lepi izleti.

Stalna zdravilska godba, katero oskrbujejo člani orkestra zagrebške kr. opere. Plesne zabave, koncerti itd.

Na postaji Varaždinske toplice pričakuje sleherni in omnibus goste. Tudi so na razpolago posebni vozovi in se je zaradi istih prej obrniti na oskrbištvo kopalnišča.

Zdraviliška pojasnila daje kopalniški zdravnik doktor A. Longhino. — Prospekti in brošure razpoložljiva zastonj in poštne prosto

(712-1) oskrbištvo kopalnišča.

Dva gospoda sprejmeta se takoj na stanovanje in hrano.

Kje? pove upravnštvo "Slov. Nar." (705-2)

Prav prijazno stanovanje

obstoječe iz dveh sob z vsemi pritiklinami, v II. nadstropju, v novi hiši, odda se takoj ali pozneje.

Natančneje v J. Gorup-ovi pisarni,
Šelenburgove ulice št. 1. (664-3)

Velika hiša

v Matavunu zraven slovečih škocijanskih jam, 3 ure od Trsta in pol ure hoda od Železniške postaje Divača, ob živahnih prometnih cesti Reka-Trst, z dverno kuhinjema, z dveimi obširnimi podzemeljskimi kletimi, s 14 krasnimi sobami s posebnimi uhodi, kakor nalača prirejena za mnogobrojne letovniške, ki vsa leta prihajajo v ta divnoromantični kraj, z obširnim na visoko obzidanim in senčnatim dvoriščem, z velikim vodnjakom z izvrstno vodo, z velikimi hlevi za konje in govedo, z obširnimi spravami za seno ter druge pojške pripelke, s prostranimi lopami, s krasnim, s sadjem in trstnimi zasajenim vrtom in z lepim parkom, je vsled nastalih družinskih razmer pod ugodnimi pogojimi takoj

na prodaj.

Proda se tudi na večletne obroke. — Hiša, kakor vsa ostala obširna poslopja, so kakor nalač prikladna za gostilničarsko in štacunarsko obrt.

Vsled njenega lege na takoj živahnih prometnih cesti, je posebno pripravna za kupčijo z domaćimi pridelki in vsakovrstnim blagom na drobno in deblo; krme bi pa imela razun navadnega posla z domaćim ljudstvom in z vozniki, obilo posla z nebojnimi obiskovalci škocijanskih jam.

Vse pohištvo z vrtom in parkom vred, dalo bi se tudi v najem po dogovoru.

Natančneje pojasnila pri lastniku Aleksandru Mahorčiću v Matavunu, pošta Divača.

Za spomlad

priporoča

AVG. AGNOLA

Ljubljana, Dunajska cesta 9

poleg „Figovca“

svojo bogato zalogo

steklenine, porcelana, zrcal, šip itd.

posebno pa (608-8)

oprav za gostilne

v mestu in na deželi.

Vrčki, kozarci in steklenice

po zelo nizkih cenah.

C. in kr. dvorni založnik

Katalog
brezplačno.

Jožef

FLORENZ

I., Rothenthurmstrasse 26.

Popravila se hitro izvršujejo.

Telefon 6065.

Proti plačevanju mesečnih obrokov po deset goldinarjev

se dobe

v angleškem skladišču oblek v Ljubljani

gotove ali po meri narejene in najfineje na Dunaji izgotovljene:

(717-1)

1 fina sacco ali žaketna obleka, po najnoviji modi, iz čiste volne;

1 " vrhna suknja, športna suknja ali havelok, po najnoviji modi, iz čiste volne;

1 " salonska ali frakova obleka, po najnoviji modi, iz čiste volne;

1 " jesenska sacco obleka, " " " " "

1 " zimska suknja ali ulster, " " " " "

Vsa tu našteta oblačila za gospode za samo 120 gld. so plačljiva v 12 mesečnih obrokih po 10 gld. in se takim odjemalcem, ki veljajo kot zanesljivi, dovoljuje plačevanje v obrokih; če se plača vsa svota v gotovini, potem se da 10 odstotkov popusta.

Največja izber v najlepših, najlegantnejših oblekah za gospode in dečke in v kostumih za otroke, najnovejše v konfekciji za dame po najnižjih tovarniških cenah.

Z velespoštovanjem

Oroslav Bernatović, poslovodja.

Začetnikom
vežbališče na razpolago.

Kolo bodočnosti je CYCLE

,ATLAS-

Dalje v zalogi:

Seidel-Naumann, Champion itd.

Jednoletna
Accetylen-

Izposojeval-

CYCLE

Dalje v zalogi:

Vse kolesarske
potrebščine.

garancija.

svetilke.

nica koles!

Ceniki poštne prosto. Varstvena znamka Ceniki poštne prosto.

„Atlas-Cycle“ je angleški preciziski izdelek I. vrste, za katerega si tovarna ne dela ogromnih stroškov s plačanimi dirkači in razno drugo reklamo — vsled česar je vsakomur mogoče nabaviti si najfinje kolo po najnižji ceni.

Glavno zastopstvo za Kranjsko:

(501-7)

Gradišče 2. Kavčič & Gorjanc Rimska cesta 9.

Filiala v Opatiji:

F. Koncilija, Slatina št. 96

Lloyd

v Bremenu.

Brzoparniske vožnje v New-York:

Iz Bremena ob torkih in sobotah.

In Southamptona včvi. Cherbourg ob sredah in nedeljah.

Iz Genove oziroma Neapelja via Gibraltar 2-Skrat mesečno.

Bremen - Avstralija. V Adelaide, Melbourne, Sydney (1-12-18)

Bremen - Iztočna Azija. V Kino.

V Japan. Najboljša in najcenejša potovalna prilika.

Generalno ravnateljstvo v Ljubljani:

EDWARD TAVČAR.

Priporočam svojo veliko izber na novo došlih finih kuhinjskih oprav in finih košar po izredno nizkih cenah!

Dalje priporočam svojo veliko izber otročjih vozičkov po izdatno znižanih cenah.

Garantirano pristna žima za modroce najceneje.

Zunanja naročila z naznanim približne cene efektujejo se s povzetjem. (505—5)

M. Pakič, Ljubljana.

Vari. znamka: Sidro.

LINIMENT CAPSICI COMP.

iz Richter-jeve lekarno v Pragi priznano izborna, bolečino tolazeče mazilo; po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobiva v vseh lekarnah. Zahtevati naj se blagovoli to splošno priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvirnih steklenicah z našo varstveno znamko „Sidro“ iz Richter jeve lekarni in sprejme naj se iz opreznosti le take steklenice kot pristne, ki imajo to varst. znamko.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. (1668—29).

Vožne karte
III
AMERIKO.

tovorni listki

Kralj. belgijski poštni parnik Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovoljno

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiedner Gürtel štev. 20

ali pa (812—36)

Anton Rebek

Kolodvorske ulice štev. 29 v Ljubljani.

Praško domače mazilo

iz lekarne

B. FRAGNER-ja v Pragi

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero ohrani rane čiste in varuje vnetja in bolečine manjša ter hlad.

Velika pušica 35 kr., mala pušica 25 kr., po pošti 5 kr. več.

Glavna zalogalikarnja B. Fragner-ja v Pragi

Malá strana, ogelj Ostruhové ulice 203.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Svarilo!

Vsi deli embalaže imajo zraven stojec zakonito depovan varstveno znamko.

V Ljubljani se dobiva pri gospodih lekarjih: G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mardet-schläger, J. Mayr; dalje v vseh lekarnah Avstro-Ogerske. B (367—4)

Prodam barako

v slogu vile na Križevniškem trgu stoječa, pod ugodnimi pogoji.

Ponudbe sprejem do 21. aprila v pisarni Rimska cesta št. 7.

Ivan Plantan

c. kr. notar.

(692—5)

Nezaslišano! Čudovito!

240 komadov za samo gld. 1·95

1 elegantna ura s štreljenim jamstvom in goldin verižico, 1 čudovito eleganten nastavek za smodke z jantarjem, 1 krasna kravatna igla s simili brilantom, 1 jako eleganten prstan z imit. biserom za gospode ali dame, 1/4 ducata platnenih žepnih robcev z barvanimi obrobskami, 1 praktični žepni tintnik, mom, 1 fina ščetka za oblike, 1 par finih nogovic, 1 jako elegantna damska broša najnovejše fačone, 1 krasna zapetnica za dame, najzadnjna novost, ki se more porabiti tudi kot damska verižica, 1 krasna garnitura, obstoječa iz manšetnih, zavrtniških in naprsnih gumbov s patent. zaponko, 1 par jako elegantnih damskeh uhanov z simili briljanti, 1 krasno toaletno zrcalo z etujem in finim česalom in se nad 200 komadov, ki so v hiši koristni in neobhodno potrebni.

Vsi ti krasni predmeti se dobivajo le še kratek čas. Nikdo naj torej ne zamudi prilike, ker je vsako sleparstvo in vsak risiko popolnoma izključen, ter se neugajajoče brez zadržka vzame nazaj.

Razpošilja po c. kr. poštnem povzetju ali ako se pošije denar naprej:

zalogalikarnja Ernst Buchbinder

Krakau L/M.

Poštno predalo štev. 25.

Ako se naročita dva zavoja, se dobri tako fin žepni nož z dvemi rezili kot darilo. (725—1)

„Národná kavarna“.

V nedeljo, dne 16. aprila 1899

vojaški koncert.

Zadetek ob 8. uri zvečer,

Vstop prost.

K obilni udeležbi vabi z velespoštovanjem

Fran Kapež.

Ivan Kordik

Ljubljana, Prešernova ulica štev. 10—14

priporoča svojo bogato zalogo

jedilne priprave

nožev, vilic in žlico iz britanskega jekla, alpake ali alpake-srebra priv. dunajske tovarne „W. Bachmann & Comp.“

Na izberu so tudi

žlice iz alpake, 12 kom. od gld. 4·30 naprej.

žlicice „ 12 „ „ , 2·20 „

Namizni svečniki

iz alpake, čisto bele kovine, par 21 cm visokih gld. 2·—, 23 „ „ „ , 2·30, 25 „ „ „ , 2·40.

Prav cenó se dobé noži in vilice z ročenim (599—8) ali koščenim ročajem.

Vabilo k otvoritvi gostilne pri Virantu

ki se bode vršila

v nedeljo, dne 16. aprila, ob 7. uri zvečer.

Iz posebne prijaznosti sodeluje slavno pevsko društvo „LJUBLJANA“.

(723)

Urban Weber nasl.

Zalilog, pošta: Železniki.

Na prodaj je več tisoč centov strešnih skalc (Dachschiefer)

iz lastnih škrilolomov po tako nizkih cenah.

Prevzemam pokrivanje vsakovrstnih stavb, kakor tudi cerkvâ in zvonikov.

Z odličnim spoštovanjem

Urban Weber nasl.

(699—2)

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne uradniške uniforme in poverjeni zalogatelj ces. kr. unif. blagajne drž. Železniki uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje civilnih toplek in nepremičljivih havelokov po najnovejši fasoni in najpovoljnjejših cenah. Angleško, francosko in tuzensko robo ima na skladislu.

Gospodom uradnikom se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor: sablje, meče, klobuke itd., gospodom c. kr. justičnem uradnikom pa za izdelavanje

talarjev in baretov. 15

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

urar

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo največjo zalogo vseh vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakor tudi stenskih ur, budil in salon-skih ur, vse samo dobre do najfinje kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih in stenskih urah so vedno v zalogi. 15

Popravila se izvršujejo najtočneje.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi usojam si naznanjati, da sem prevzel dobroznamo

gostilno pri Virantu

sv. Jakoba trg štev. 2,

kjer imam čisto prenovljene čedne sobe za prenočevanje po nizki ceni. Svojo že iz prejšnjih časov v obče znano izborno kuhinjo po zmernih cenah, kakor tudi izvrstna dolenska in istrijanska bela, rudeča in črna vina toplo priporočam.

Posebno opozarjam slavno občinstvo na pristni

kraški teran

prve vrste, kakor tudi na vedno sveže Steinfeldske marčne pivo bratov Reininghaus.

Vsak petek se dobé

sveže morske ribe

po laškem načinu prirejene.

Za točno i ceno postrežbo jamči ter se slavnemu občinstvu za mnogobrojen obisk priporoča

(722—1)

Tosti.

• Vzorec na zahtevanje poštnine prost.

S tem uljudno naznanjam slav. p. n. občinstvu, da je moja trgovina s suknom založena z najnovejšim blagom

za pomladansko in letno sezono.

Imam tudi največjo zalogo Krennerjevega blaga iz Škofje loka, domač izdelek najboljše vrste.

Priporočam se slav. p. n. občinstvu za mnogobrojen obisk z velespoštovanjem

15

Hugo Ihl.

Suknenih ostankov vedno veliko v zalogi.

Fran Kaiser

puškar

prodajalec biciklov

iz prvih tovarn 15

Ljubljana, Šelenburgove ulice 6.

Najboljše urejena delavnica za pravljence biciklov in šivalnih strojev.